

CULTURA I ESPECTACLES

38 El món d'Orson Welles al CCCB

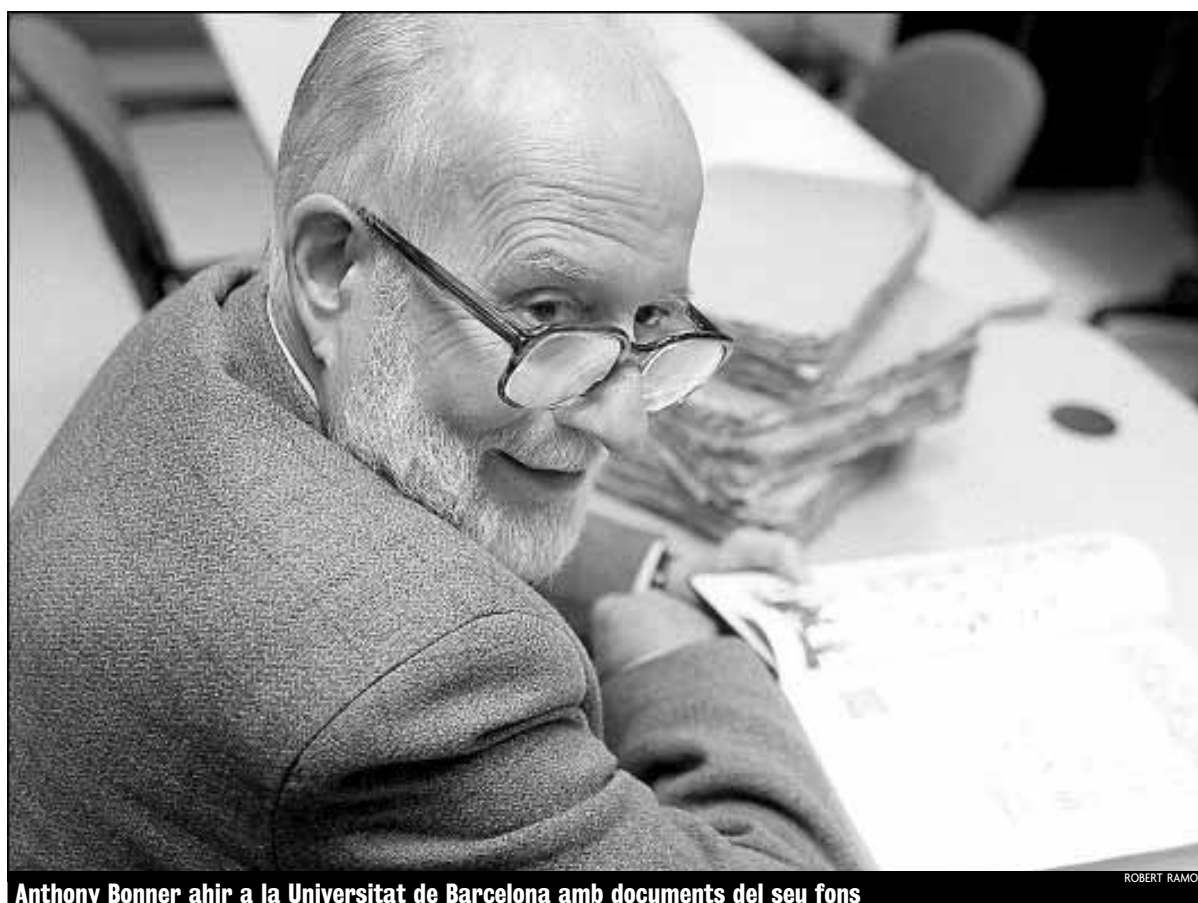
41 'Tot Loll' al Poliorama

Anthony Bonner dóna a la UB el seu llegat lul·lià

Ignasi Aragay
BARCELONA

El valuós arxiu, els manuscrits microfilmats i els llibres que el nord-americà Anthony Bonner ha reunit durant anys sobre la vasta obra de Ramon Lull els ha cedit ara a la Universitat de Barcelona (UB).

Anthony Bonner feia broma ahir sobre els elogis amb què el professor Albert Soler descrivia "l'acte de generositat" que suposa desprendre's d'una documentació tan personal i a la qual ha dedicat tants esforços. "Sempre he estat molt en contra de les actituds possessives amb la informació", assegurava el protagonista d'una donació que servirà per impulsar el centre lul·lià de la UB. La nova institució aspira a situar-se com a referent

Anthony Bonner ahir a la Universitat de Barcelona amb documents del seu fons

internacional del lul·lisme gràcies a un catàleg que inclou tot el corpus escrit o atribuït a l'autor d'obres com l' *Ars* o el *Llibre d'Amic e Amat*, juntament amb els estudis que se li han dedicat.

Catàleg cibernètic

Els papers i fitxes de Bonner queden a partir d'ara definitivament dipositats en uns despatxos custodiats per Albert Soler i Joan Santanach, responsables de tirar endavant la confecció de la monumental base de dades. Iniciada en solitari fa més d'una dècada pel mateix Bonner, la UB es va fer seu el projecte fa uns cinc anys i la previsió és que s'acabi entre el 2001 i el 2002. L'objectiu: penjar-la a Internet perquè la comunitat d'investigadors hi tingui accés. Una comunitat extesa sobretot per Europa i Amèrica -ja hi ha un centre lul·lià a São Paulo- que abraça des de filòlegs a filòsofs passant per matemàtics, historiadors de la ciència, teòlegs, informàtics, historiadors de la cultura i un llarg etcètera d'especialistes. No en va, per entendre el món, Lull

(1232-1316) va construir sobre el paper un complex univers que arribava a tots els racons del saber i la vida. "Va agafar totes les bases del coneixement medieval, les va repensar i els va donar un nou enfocament i plasmació gràfica", explica Bonner, que fa notar com a la tradicional visió del beat religiós en les darreres dècades s'hi ha anat sumant la de l'intel·lectual "que sabia molt bé el que es feia: no era

ni un innocent ni un boig".

"Fins ara només existia un catàleg semblant a Friburg, però de tipus manual i fet al llarg de molts anys, per tant amb uns criteris canviant", precisa Santanach. El de Barcelona tindrà unes 3.500 entrades a la part d'estudis lul·lians i unes 1.000 de manuscrits -ja se n'han fitxat 900-. A Lull s'atribueixen uns 265 títols, a més de la llarga llista de falsos, molts dels quals escrits

de les obres en català (unes 50) a través de la Fundació Lull, de la qual el govern valencià es va retirar fa uns anys. A partir d'ara, l'edició es farà a través de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i com a aposta immediata s'ha decidit reeditar un dels quatre títols apareguts, en concret el *Llibre del gentil e dels tres savis*. Pel que fa a l'edició crítica llatina, molt més avançada, es preparen tres nous volums per a aquest any.

Biografia i diccionari

La Universitat de Barcelona (UB) i la de les Illes Balears (UIB) tiraran endavant el Programa Blanquerna, una ambiciosa col·lecció d'estudis lul·lians. Aquest 2001 sortiran els tres volums inaugurals: el *Diplomatari lul·lià* de Jocelyn N. Hillgarth -col·lecció de 51 documents d'arxiu que recorren la vida de Lull-, el *Diccionari lul·lià de definicions* d'Anthony Bonner i M. Ripoll -una guia del pensament lul·lià a través de 700 conceptes definits pel beat en les seves obres i recopilats per primer cop- i un llibre de textos científics a càrrec de Luís Cifuentes.

De Ramon Lull a la informàtica

► Anthony Bonner (Nova York, 1928), establert des dels anys 50 a Mallorca, no només s'ha convertit de forma autodidacta en un dels grans especialistes lul·lians, sinó que igual que dècades enrere es va capbussar en l'Il·luminat, fa uns quants anys va agafar-li el gust a la informàtica. Ell mateix va escriure el programa per catalogar tot Lull -100 fulls-, un programa que ara les empreses especialitzades tenen dificultats per reconvertir al sistema Windows. La paradoxa és que la informàtica en certa manera ja és dins Lull. A través de l'*Art*, va ser el primer a pensar un sistema de combinacions elementals del mateix valor que

pot ser considerat com el precursor de la informàtica. "De fet, Leibniz, fundador de la lògica moderna, va donar-se a conèixer com a científic amb uns comentaris sobre l'obra de Lull", explica Bonner. I si això de la informàtica és seriós, ja no ho és tant definir-lo com a "precursor de l'ONU o com el fundador de la geometria projectiva", adverteix l'estudiós. I el cas és que malgrat els entusiasmes, continua viu una mena d'antilul·lisme -el de l'inquisidor Nicolau Eimeric sembla que ja no evitarà la beatificació- esdevingut ara un "tantsemenfotisme acadèmic encara viu a les nostres facultats de filosofia", resumeix Albert Soler.